

DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA
CARDINALITIIS DISPVATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS IV. MARTII.
M. SIMONE BOVLLOT, Doctore Medico, Moderatore.

An somnus αἴψυχος ψυχὴ?

1108.

S O M N V S , cujus suauitas ad vitam omninò necessaria dono, Diuùm gratissima serpit, *serpens* quædam est motus animæ circa sensile corporis interuentu, quæ in vicem vigilæ subeunt, itque reditque viam, cum maximo sensus emolumento, qui laborum assiduitate fatigens, sua deferit munia. Hic licet necessitate quadam & certa lege sit à naturâ definitus culibet animanti, sæpe excepto, quò caloris fundum restauret, animum demulceat, & corporis vires attritis refarciat: finem tamen nullum obtinet, nisi *in carthagine*. Vt vigilæ sensuum est propria; sic etiam somnus, nisi quodd præcipua sedes huiusce sit posita in eo, qui cæteris, quorum sensilia expendit, prospicit. Vnius Solis obscuracione tenebris aër offunditur: illius influxus prohibitione sensus exteriores feriantur, somnumque capiunt.

ILL E naturæ genius de somni causâ male disputat, cum asserit eam esse *ἡμέτερον πνεῦμα* & quod, dum consistit, caput grauat, & *ἀποκρίνεται*: cum verò regreditur, & refluat ad cor instar Euripi, *καθόλου*. Somni matrem agnosco vnicam *ἀνία* ut *ἡμέτερον πνεῦμα*, quæ *ἀνία* in sensu facit. Calor foras emergens, somnum excutit: intro reductus ad viscera, salutarem partibus quietem conciliat, quam ipse capere nescit. Idem tenebrarum impulsu languesceret in sensu, nisi vltro receptui canens, ad pabulum se conuerteret. Grato musicæ concentu otiosus, Mæcenati fomnos comparauit; quos Mario juniori vehemens *ψαλμοὶ καὶ ὁμοιομῶντες* ademit. Labore, inedia, vigiliâ pauperiem passus, adegit Annibalem ad ripam fluminis dormiret vt altum.

A N O R M A naturæ bene instituta, si fomno decesserit, malum. Diuturnior langorem, *ἰσχυρὸν*, capitis gravitatem inducit; fouendoque causas, inexpugnabilem dormiendi consuetudinem nonnumquam infert. Major erit calamitas, si in consanguineum lethi soporem degeneret, licet *εὐαδὲς* et *παρρητικὸν* κασί. Prægradis intemperies cerebri frigida hanc perniciem cataphoriam excitat: cuius, si comes est siccitas, importat catochen; si humiditas acida pituitæ soboles, *καλὸν*. Humoris pituitosi proventus in cerebro coërcitus et putrescens, lethargum gignit: simplicis *εὐαδὲς*, *καλὸν* bonum est. Ex bilis & pituitæ conflictu monstrum oritur biceps. Pellimis ægri rebus sit vnus in alterum *παρρητικὸν*: phrenitidi lethargus superueniens decumbentem *εὐαδὲς* *ἰσχυρὸν* *καλὸν*, febrilis ardoris confectarius *καλὸν*, *ἀντισφαιρῶν*. caue ne cum fomno *καλὸν* confundas.

MNE tulipunctum, qui & *Ενυδριε* *τῆς* *καρπίας* probe maritat. Somnus familiaris est & amicus, si necessitatem suam neſtare demifſo quaſi cælitus explet; gracili cibus eſt in corpore; feſſos irrigat artus; ciborum coctionem perficit, & placide nocturno tempore inquit. Hæc præſtant tranquilla mens & cerebri bona temperies, cum ſibi ſocia adjunxerint blandam anathymiſin, quæ meningas pertingens, concreſcit in humorem, quem læna excipit matutina. Cibi, noctis & ſomni tanta eſt ſocietas, ut ſi hæc diſjunxeris, in animalis commodam non minimùm pecces. Diurnus ſomnus calorem abripit, inuita Solis luce. Cibus à ſenſibus ſpiritus reuocat, introque cogit; cui poſtea vapore præcludit meatum, ne ad opus faciendum recurrat, niſi in venas cum didit omnes. Nox hyemis longiſſima longiorem & æctiorem ſomnum ſuppeditat.

EA est somni indoles, vt viuendi, & non viuendi sit *μετ' αὐτῶν*. Neque omnino est, qui dormit; neque omnino non est. Vt animal per sensum est; ita per vigiliam uiuit. Sentire non est in potestate. Qui scit; ab eo quod est actu, accipit scientiam. Quæ degunt in latibulis, sunt *ἐν τοῖς κρυφίοις*. Vt planta, ita echinus tota hyeme est *ἀνύπνους*. In glire tanta est insuper *πῦρ ἀπὸ τοῦ ἀνύπνου ἐκείνου*, vt, licet ad ignem veritas, eumque pedibus conculces & pungas, non expergiscatur: adeo vt haud abs re & vere *ἀφ' οὗ* dicere possis.

Ergo somnus αΨυχος Ψυχή.

548

Proponēbat Lutetiæ PETRVS POVRRET Baudonienſis, A. S. H. MDC. LX.